

Київський університет імені Бориса Грінченка

Факультет економіки та управління

Кафедра фінансів

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ

для студентів

спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(шифр і назва спеціальності (тей))

освітнього рівня перший (бакалаврський)
(назва освітнього рівня, ОКР)

освітньої програми 072.00.01 Фінанси і кредит
(шифр і назва освітньої програми)

Київ – 2022

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА	
Ідентифікаційний код 02136554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма № <u>2176/22</u>	
<u>Жильцов</u> (підпис)	<u>Жильцов</u> (прізвище, ініціали)
« <u> </u> »	20 <u>22</u> р.

Розробники:

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів та економіки
Васечко Людмила Іванівна

Викладачі:

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів та економіки
Васечко Людмила Іванівна

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри фінансів та економіки

Протокол від 13 січня 2021 р. № 1.

Завідувач кафедри О.О. Сосновська О.О. Сосновська

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми) 072.00.01 Фінанси і кредит

13.01. 2021 р.

Керівник освітньої програми О.О. Сосновська О.О. Сосновська

Робочу програму перевірено

_____. _____. 20__ р.

Заступник директора/декана І.Ю. Мельник І.Ю. Мельник

Пролонговано:

на 2021/2021 н.р. О.О. Сосновська (ПІБ) « 30 » 12 2021 р., протокол № 10

на 2022/2023 н.р. О.О. Сосновська (ПІБ) (Сосновська О.О.), « 01 » 09 2022 р., протокол № 1

на 20__/20__ н.р. _____ (ПІБ) _____, « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (ПІБ) _____, « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

Фінанси підприємств та організацій 072 «Фінанси банківська справа та страхування»

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	5 кредитів / 150 годин	
Курс	2	
Семестр	4	
Кількість змістових модулів з розподілом:	4	
Обсяг кредитів	5	
Обсяг годин, в тому числі:	150	
Аудиторні	56	
Модульний контроль	8	
Самостійна робота	56	
Форма семестрового контролю - іспит	30	

Мета дисципліни – формування базових знань і практичних навичок, необхідних для виконання задач оцінювання, планування і управління фінансовими ресурсами і фінансовими процесами на підприємствах та в організаціях в сучасних ринкових умовах.

Завдання навчальної дисципліни:

- вивчення сутності й функцій фінансів підприємств та організацій, чинних правил вартісної оцінки фінансово-майнових ресурсів та класифікації джерел їх формування;
- пізнання особливостей фінансової діяльності та внутрішніх і зовнішніх фінансових відносин підприємств;
- оволодіння принципами і методами фінансового аналізу та фінансового планування на підприємствах та в організаціях;
- набуття навичок основних фінансових розрахунків на підприємствах та в організаціях.

Програмні компетентності:

1. Загальні компетентності:

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності);
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства та основи розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;
- здатність до гнучкості мислення та адаптації до умов економічної динаміки;
- здатність виявляти підприємницькі навички та ініціативу.

2. Фахові компетентності спеціальності:

- розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури;
- здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування);

- здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку;
 - здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування;
 - здатність складати та аналізувати фінансову звітність;
 - здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування;
 - здатність визначити, обґрунтувати та брати відповідальність на професійні рішення;
 - здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку;
 - здатність до опанування практичних навичок розробки та впровадження фінансових бізнес-проектів.
3. Програмні результати навчання:
- знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем;
 - знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування;
 - володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування);
 - застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач;
 - застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти;
 - формувати та аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію;
 - володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування;
 - володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів;
 - застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати;
 - виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань;
 - виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення;
 - визначати досягнення та ідентифікувати цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- сутність і основні принципи організації фінансів підприємств та організацій;
- джерела формування фінансових ресурсів;
- функції і форми власного та залученого капіталу підприємств та організацій;
- класифікацію доходів, витрат і грошових потоків за видами діяльності;
- порядок оцінки фінансових результатів діяльності та розподілу прибутку;
- основні положення нарахування і сплати податків;

- порядок і методи оцінки оборотних та необоротних активів;
 - принципи і види банківського кредитування;
 - основні напрями і показники фінансового аналізу на підприємстві та в організаціях;
 - завдання і форми фінансового планування на підприємстві та в організаціях;
 - сутність та порядок проведення фінансової санації підприємств та організацій.
- вміти:*
- оцінювати фінансові ресурси і фінансові результати діяльності підприємств та організацій;
 - аналізувати і прогнозувати основні параметри фінансового стану підприємств та організацій;
 - обґрунтовувати фінансовими розрахунками оптимальні економічні рішення в практичній діяльності підприємств та організацій;
 - обґрунтовувати заходи щодо зміцнення фінансової стійкості і платоспроможності підприємств; та організацій
 - здійснювати превентивну оцінку загроз фінансової кризи.

Структура навчальної дисципліни
Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Практичні	Семинари	Лабораторні	Модульні	
Змістовий модуль 1. ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ І РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ. ЧАСТИНА 1							
Тема 1. Сутність і організація фінансів підприємств та організацій	8	2	2		-		4
Тема 2. Фінансові ресурси (капітал) підприємств та організацій	9	2	2		-		5
Тема 3. Грошові розрахунки і грошовий оборот на підприємствах	9	2	2				5
Модульний контроль	2	2					
Разом	28	6	6			2	14
Змістовий модуль 2. ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ І РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ. ЧАСТИНА 1							
Тема 4. Доходи і витрати підприємств та організацій	13	4	4		-		5
Тема 5. Формування і розподіл прибутку підприємств та організацій	9	2	2		-		5
Тема 6. Оподаткування підприємств та організацій	8	2	2		-		4
Модульний контроль	2	2					
Разом	32	8	8			2	14
Змістовий модуль 3. ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ МЕХАНІЗМ ФІНАНСІВ ПІДПРИЄМСТВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ. ЧАСТИНА 1							
Тема 7. Фінансове забезпечення формування необоротних активів	13	4	4	-			5
Тема 8. Фінансові аспекти формування та руху оборотних активів	9	2	2	-			5
Тема 9. Кредитування підприємств та організацій	8	2	2	-			4
Модульний контроль	2	2					
Разом	32	8	8			2	14
Змістовий модуль 4. ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ МЕХАНІЗМ ФІНАНСІВ ПІДПРИЄМСТВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ. ЧАСТИНА 1							
Тема 10. Фінансовий аналіз на підприємствах	9	2	2	-			5
Тема 11. Фінансове планування на підприємствах	9	2	2	-			5
Тема 12. Фінансова санація і банкрутство підприємств та організацій	8	2	2				4
Модульний контроль	2	2					
Разом	28	6	6			2	14
Семестровий контроль	30						
Усього	150	28	28			8	56

Примітка: слід зазначати також теми, винесені на самостійне вивчення.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ І РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ. ЧАСТИНА 1

Тема 1. Сутність і організація фінансів підприємств та організацій

Сутність фінансів підприємств та організацій та їх роль у фінансових відносинах суспільства. Функції і механізм управління фінансами підприємств. Фінансові інструменти і фінансові методи. Принципи побудови фінансової системи підприємств та організацій. Завдання організації фінансів підприємств та зміст фінансової роботи підприємства. Основні напрями фінансової роботи на підприємстві. Фінансова звітність підприємств та вимоги до її складання.

Практичне заняття 1:

Питання для обговорення:

1. Стратегічні і тактичні цілі управління фінансами підприємств.
2. Основні напрями і форми державного регулювання фінансової системи підприємств.
3. Проблеми і заходи удосконалення фінансової роботи на підприємствах.

Тема 2. Фінансові ресурси (капітал) підприємств та організацій

Фінансові ресурси підприємств (організацій) та джерела їх формування. Ефект фінансового важеля. Порядок відображення активів та джерел їх формування в Балансі підприємства. Склад і характеристика основних розділів і статей Балансу. Галузеві особливості структури капіталу підприємств.

Власний капітал підприємств та організацій. Функції і форми власного капіталу підприємств. Складові власного капіталу за Балансом підприємства. Структура звітності про власний капітал. Формування статутного капіталу на підприємствах різних організаційно-правових форм.

Практичне заняття 1:

Питання для обговорення:

1. Критерії оптимізації співвідношення власного і позичкового капіталу.
2. Галузеві особливості структури капіталу підприємств.
3. Організаційно-правові аспекти емісії корпоративних прав відкритими акціонерними товариствами.

Тема 3. Грошові розрахунки і грошовий оборот на підприємствах

Безготівкові розрахунки та їх організація. Принципи, основні форми, сфера застосування безготівкових розрахунків. Платіжні доручення, платіжні вимоги-доручення. Чекова форма розрахунків. Акредитивна форма розрахунків. Вексельна форма розрахунків, види векселів, вексельний обіг. Розрахунково-платіжна дисципліна та санкції за її порушення.

Види банківських рахунків та порядок їх відкриття.

Готівкові розрахунки та їх організація. Обмеження готівкових розрахунків. Касова дисципліна на підприємствах.

Управління рухом грошових коштів. Принципи і порядок оцінки та складання звітності щодо руху грошових коштів (грошових надходжень і видатків).

Практичне заняття 1:

Питання для обговорення:

1. Банківські платіжні картки та сфера їх застосування на підприємствах.
2. Переваги і недоліки застосування різних форм безготівкових розрахунків.

3. Класифікація грошових потоків за видами діяльності.

Змістовий модуль 2 **ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ І РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТА** **ОРГАНІЗАЦІЙ. ЧАСТИНА 2**

Тема 4. Доходи і витрати підприємств та організацій

Загальні принципи оцінки доходів і витрат. Класифікація доходів і витрат за видами діяльності. Принципи визнання дати виникнення доходів і витрат. Принципи оцінки доходів (витрат) при безоплатній передачі активів і бартерних операціях. Доходи (втрати) від участі в капіталі інших підприємств.

Операційні доходи. Доходи від реалізації продукції (послуг, робіт) та особливості їх оцінки. Чистий дохід від реалізації. Інші операційні доходи.

Операційні витрати та їх класифікація. Економічні елементи операційних витрат. Класифікація операційних витрат за порядком віднесення витрат на собівартість продукції (робіт, послуг). Витрати на збут. Адміністративні витрати. Інші операційні витрати.

Практичне заняття 1:

Питання для обговорення:

1. Особливості оцінки доходів і витрат від фінансової та іншої діяльності підприємства.
2. Методи управління витратами і закономірності цінової політики підприємств з урахуванням ринкового середовища.
3. Особливості галузевої структури операційних витрат.
4. Резерви раціоналізації поточних витрат підприємства.

Практичне заняття 2:

Розв'язування типових задач.

Тема 5. Формування і розподіл прибутку підприємств та організацій

Порядок оцінки фінансових результатів діяльності підприємств (прибутків, збитків). Валовий прибуток. Фінансовий результат від операційної діяльності. Фінансовий результат від фінансової та іншої діяльності. Фінансовий результат від звичайної діяльності. Чистий прибуток.

Формування резервного капіталу. Тезаврація прибутку. Виплата дивідендів та дивідендна політика підприємств.

Практичне заняття 1:

Питання для обговорення:

1. Порядок розподілу і основні напрямки використання чистого прибутку підприємств та організацій.
2. Вплив дивідендної політики акціонерного товариства на ринкову вартість акцій.
3. Прибутковість підприємств в Україні – сучасний стан та перспективи її підвищення.

Тема 6. Оподаткування підприємств та організацій

Система оподаткування підприємств та організацій, її принципові засади та основні види податків і зборів. Загальнодержавні і місцеві податки і збори. Прямі і непрямі податки. Мито та акцизний податок – особливості нарахування та стягнення. Платежі за використання природних ресурсів. Регулювальна функція податків. Санкції за порушення підприємствами податкового законодавства.

Податок на додану вартість. Порядок нарахування. Ставки оподаткування. Платники податку. Операції, що оподатковуються і не оподатковуються ПДВ. Податкові зобов'язання платника податку на додану вартість, податковий кредит.

Оподаткування прибутку.

Практичне заняття 1:

Питання для обговорення:

1. Особливості визначення прибутку як об'єкта оподаткування.
2. Особливості оподаткування дивідендів.
3. Спрощені системи оподаткування.

Змістовий модуль 3
ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ МЕХАНІЗМ ФІНАНСІВ ПІДПРИЄМСТВ ТА
ОРГАНІЗАЦІЙ. ЧАСТИНА 1

Тема 7. Фінансове забезпечення формування необоротних активів

Необоротні активи, їх склад та порядок балансової оцінки основних засобів, нематеріальних активів, фінансових інвестицій. Порядок і методи нарахування амортизації основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, нематеріальних активів. Прямолінійний метод амортизації. Метод зменшення залишкової вартості. Метод прискореного зменшення залишкової вартості. Кумулятивний метод амортизації. Виробничий метод амортизації.

Оренда і лізинг як форми залучення основних засобів. Операційна і фінансова оренда. Склад орендних (лізингових) платежів. Відображення у фінансовій звітності активів, зобов'язань, доходів і витрат по орендним операціям.

Інвестування у розширене відтворення необоротних активів. Фінансові джерела інвестицій в необоротні активи.

Практичне заняття 1:

Питання для обговорення:

1. Методи амортизації.
2. Порівняльний аналіз операційної і фінансової оренди (лізингу) основних засобів.
3. Оцінка ефективності довгострокових інвестицій в основні засоби та довгострокові цінні папери (акції, облігації).

Практичне заняття 2:

Розв'язування типових задач.

Тема 8. Фінансові аспекти формування та руху оборотних активів

Оборотні активи та порядок їх оцінки. Класифікація, джерела фінансування, принципи вартісної оцінки. Оцінка ефективності використання оборотних активів. Принципи оцінки ліквідності активів.

Фінансові аспекти управління запасами. Економічне значення та порядок нормування оборотних засобів в запасах. Вартісні оцінки вибуття запасів. Шляхи оптимізації товарно-матеріальних запасів.

Дебіторська заборгованість та її класифікація. Способи урегулювання простроченої дебіторської заборгованості. Порядок формування резерву сумнівних боргів.

Практичне заняття 1:

Питання для обговорення:

1. Грошова оцінка запасів та їх вибуття.
2. Основні напрями аналізу і оптимізації планування дебіторської заборгованості.
3. Факторинг в системі управління дебіторською заборгованістю.

Тема 9. Кредитування підприємств та організацій

Сутність кредитування підприємств та класифікація кредитів. Комерційний кредит. Банківський кредит. Кредит під боргові цінні папери.

Принципи і види банківського кредитування. Принципи банківського кредитування та форми їх реалізації. Строковий кредит і кредитні лінії.

Банківські послуги кредитно-гарантійного характеру.

Лізинговий кредит та особливості обліку і оподаткування лізингових операцій..

Корпоративні облігації та облігаційне кредитування. Принципи і умови облігаційного кредитування. Емісія корпоративних облігацій та оптимізація умов їх розміщення.

Практичне заняття 1:

Питання для обговорення:

1. Обґрунтування ефективних виборів договірних умов банківського кредитування.
2. Оцінка ефективності залучення довгострокових кредитних ресурсів.
3. Методи оцінки кредитоспроможності підприємства.

Змістовий модуль 4

ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ МЕХАНІЗМ ФІНАНСІВ ПІДПРИЄМСТВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ. ЧАСТИНА 2

Тема 10. Фінансовий аналіз на підприємствах

Інформаційне забезпечення зовнішнього і внутрішнього фінансового аналізу.

Аналіз фінансової результативності і ділової активності. Аналіз прибутковості капіталу і активів. Аналіз оборотності активів та прибутковості оборотів. Cash-flow аналіз та маржинальний аналіз фінансових результатів діяльності.

Аналіз фінансового стану. Аналіз платоспроможності. Аналіз структури капіталу та фінансової незалежності підприємства. Аналіз ліквідності балансу.

Практичне заняття 1:

Питання для обговорення:

1. Горизонтальний та вертикальний аналіз активу та пасиву балансу підприємства.
2. Методика аналізу майнового стану підприємства.
3. Методика аналізу ліквідності та платоспроможності підприємства.
4. Методика аналізу фінансової стійкості підприємства.
5. Методика аналізу ділової активності підприємства.
6. Методика аналізу рентабельності підприємства.

Тема 11. Фінансове планування на підприємствах

Завдання і форми фінансового планування на підприємстві. Стратегічне фінансове планування. Поточне фінансове планування. Оперативне фінансове планування.

Метод точки беззбитковості.

Вимоги до фінансового планування на підприємствах державної форми власності і товариствах з часткою державної власності більше 50%.

Практичне заняття 1:

Питання для обговорення:

1. Фінансові аспекти у плануванні виробничого і комерційного розвитку.
2. Фінансові показники в бізнес-планах підприємств.
3. Методи оцінки ризику в бізнес-планах.

Тема 12. Фінансова санація і банкрутство підприємств та організацій

Фінансова криза, неплатоспроможність і банкрутство. Критерії оцінки стадій неплатоспроможності. Основні етапи процедури банкрутства. Порядок задоволення претензій кредиторів у ліквідаційній процедурі підприємства-банкрута.

Мета та порядок проведення санації підприємств та організацій. Класична модель фінансової санації. План фінансової санації. Заходи фінансової санації.

Види, форми і способи фінансової санації. Автономна і гетерономна санація. Чиста санація і санація залученням додаткового капіталу. Форми участі власників і кредиторів у санації. Санаційна реструктуризація активів і зобов'язань.

Практичне заняття 1:

Питання для обговорення:

1. Фактори фінансової кризи на підприємстві.
2. Методи оцінки ймовірності банкрутства.
3. Неплатоспроможність і порушення справи про банкрутство.
4. Санація шляхом організаційної реструктуризації.

Контроль навчальних досягнень

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№ з/п	Вид діяльності студента	Макс. кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
			Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість
1	Відвідування лекцій	1	3	3	4	4	4	4	3	3
2	Відвідування практичних занять	1	3	3	4	4	4	4	3	3
3	Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	3	15	3	15	3	15
4	Робота на практичних (семінарських) заняттях	10	3	30	4	40	4	40	3	30
5	Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом				76		88		88		76
Максимальна кількість балів:			328							
Розрахунок коефіцієнта:			$328/60=5,47$							
Екзамен			40							
Загалом			100							

Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бали
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I			
ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ І РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ. ЧАСТИНА 1			
1	Сутність і організація фінансів підприємств	4	5
2	Фінансові ресурси (капітал) підприємств	5	5
3	Грошові розрахунки і грошовий оборот на підприємствах	5	5
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II			
ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ І РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ. ЧАСТИНА 2			
4	Доходи і витрати підприємств та організацій	5	5
5	Формування і розподіл прибутку підприємств та організацій	5	5
6	Оподаткування підприємств та організацій	4	5

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III			
ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ МЕХАНІЗМ ФІНАНСІВ ПІДПРИЄМСТВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ. ЧАСТИНА 1			
7	Фінансове забезпечення формування необоротних активів	5	5
8	Фінансові аспекти формування та руху оборотних активів	5	5
9	Кредитування підприємств та організацій	4	5
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV			
ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ МЕХАНІЗМ ФІНАНСІВ ПІДПРИЄМСТВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ. ЧАСТИНА 2			
10	Фінансовий аналіз на підприємствах	5	5
11	Фінансове планування на підприємствах	5	5
12	Фінансова санація і банкрутство підприємств та організацій	4	5
Разом		56	60

Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Поточний контроль за результатами виконання контрольних (модульних) робіт передбачає оцінювання теоретичних знань та практичних умінь і навичок, які студент набув після завершення вивчення навчального матеріалу змістовного модуля з дисципліни. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в аудиторії.

Модульний контроль проводиться у формі контрольної роботи за кожним модулем. Контрольні (модульні) роботи включають тестування, відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань та ситуацій.

Сума балів, накопичених студентом за виконання модульних контрольних робіт свідчить про ступінь оволодіння ним програмою навчальної дисципліни на конкретному етапі її вивчення.

Критерії оцінювання модульного контролю з дисципліни наступні:

20-25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, тестових та практичних завдань.

15-20 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

10-15 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

1-10 балів – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Форми проведення та критерії оцінювання модульного контролю

Модулі	Теми дисципліни	Форма контролю	Максимальна сума балів
I	Теми 1, 2, 3 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів
II	Теми 4, 5, 6 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів
III	Теми 7, 8, 9 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів
IV	Теми 10, 11, 12 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів

Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль проводиться у формі іспиту. Форма проведення є комбінованою. Тривалість проведення – 1 год. 20 хв. Максимальна кількість балів за відповіді на іспиті – 40 балів. Критерії оцінювання наступні: 20 балів – письмова відповідь, 5 балів – тестові завдання, 15 балів – розв'язання задачі.

До результатів екзамену додається сума балів поточного контролю – максимум 60 балів. І виставляється загальна рейтингова оцінка – максимум 100 балів.

Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Фінанси і фінансовий механізм підприємств та організацій. Цілі, завдання, функції і механізм управління фінансами підприємств та організацій.
2. Завдання організації фінансів та основні напрямки фінансової роботи підприємства. Фінансова звітність та вимоги до її складання.
3. Фінансові ресурси та джерела їх формування. Критерії оптимізації співвідношення власного і позичкового капіталу. Ефект фінансового важеля.
4. Порядок відображення активів та джерел їх формування в Балансі підприємства. Характеристика основних статей Балансу підприємства.
5. Функції власного капіталу та характеристика його складових за Балансом підприємства.
6. Формування статутного капіталу акціонерних товариств.
7. Безготівкові розрахунки та принципи і форми їх організації.
8. Вексельна форма розрахунків. Види векселів, особливості вексельного обігу.
9. Готівкові розрахунки та їх обмеження. Касова дисципліна на підприємствах.
10. Порядок оцінки руху грошових коштів.
11. Загальні принципи оцінки доходів і витрат підприємства. Класифікація доходів і витрат за видами діяльності та їх характеристика

12. Операційні доходи, їх класифікація і порядок визначення
13. Операційні витрати, їх класифікація і порядок визначення.
14. Порядок оцінки фінансових результатів діяльності підприємств та організацій (прибутків, збитків).
15. Порядок розподілу і основні напрями використання прибутку. Тезаврація прибутку. Виплата дивідендів та дивідендна політика підприємств.
16. Система оподаткування підприємств та організацій та основні види податків і зборів.
17. Податок на додану вартість – ставки оподаткування, база оподаткування, платники податку. Операції, що оподатковуються і не оподатковуються ПДВ.
18. Податкові зобов'язання платника ПДВ, податковий кредит.
19. Податок на прибуток та особливості визначення бази оподаткування.
20. Основні засоби і нематеріальні активи, їх класифікація та порядок вартісної оцінки
21. Порядок і методи нарахування амортизації основних засобів, інших необоротних активів.
22. Оренда і лізинг як форми залучення основних засобів, особливості їх обліку
23. Оцінка ефективності довгострокових капітальних інвестицій
24. Довгострокові фінансові інвестиції, їх класифікація та оцінка ефективності
25. Оборотні активи та порядок їх вартісної оцінки. Принципи оцінки ліквідності активів.
26. Фінансові аспекти управління запасами - нормування, вартісні оцінки запасів та їх руху.
27. Дебіторська заборгованість, її оцінка та засоби урегулювання. Резерв сумнівних боргів.
28. Сутність кредитування та види кредитів у фінансуванні діяльності підприємств. Оцінка ефективності залучення кредитних ресурсів.
29. Принципи банківського кредитування та форми їх реалізації.
30. Основні види банківського кредитування і банківських послуг кредитно-гарантійного характеру та їх характеристика
31. Облігаційне кредитування. Вимоги щодо емісії корпоративних облігацій.
32. Методи і показники аналізу фінансової результативності (прибутковості) і ділової активності.
33. Cash-flow аналіз та маржинальний аналіз фінансових результатів діяльності. Метод точки беззбитковості
34. Методи і показники аналізу платоспроможності і фінансової незалежності підприємств. Аналіз ліквідності балансу.
35. Завдання і форми фінансового планування на підприємстві та їх характеристика.
36. Фінансові показники та методи оцінки ефективності і ризику в бізнес-планах підприємств та організацій.
37. Фактори і ознаки фінансової кризи, методи оцінки ймовірності банкрутства і рівня неплатоспроможності підприємства-боржника.
38. Порядок порушення справи про банкрутство Цілі та основні етапи процедури банкрутства.

39. Ліквідаційна процедура підприємства-банкрута, порядок задоволення претензій кредиторів.

40. Мета та порядок проведення санації підприємств та організацій. Види, форми і способи фінансової санації. Санаційні заходи з реструктуризації активів, власного капіталу, зобов'язань, організаційної реструктуризації.

Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Сума балів за всі види навчальної діяльності
A	90-100
B	82-89
C	75-81
D	69-74
E	60-68
FX	35-59
F	1-34

Навчально-методична карта дисципліни

Разом: 150 год., лекції – 28 год., практичні заняття – 28 год., модульний контроль – 8 год., самостійна робота – 56 год..

Модулі (назви, бали)	1. ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ І РЕЗУЛЬТ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ. ЧАСТИНА 1			2. ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ І РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ. ЧАСТИНА 2			3. ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ МЕХАНІЗМ ФІНАНСІВ ПІДПРИЄМСТВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ. ЧАСТИНА 1			4. ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ МЕХАНІЗМ ФІНАНСІВ ПІДПРИЄМСТВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ. ЧАСТИНА 2		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Лекції (теми, бали)	Сутність і організація фінансів підприємств та організацій	Фінансові ресурси (капітал) підприємств та організацій	Грошові розрахунки і грошовий оборот на підприємствах	Доходи і витрати підприємств та організацій	Формування і розподіл прибутку підприємств та організацій	Оподаткування підприємств та організацій	Фінансове забезпечення формування необоротних активів	Фінансові аспекти формування та руху оборотних активів	Кредитування підприємств та організацій	Фінансовий аналіз на підприємствах	Фінансове планування на підприємствах	Фінансова санація і банкрутство підприємств та організацій
Семінарські заняття (теми, бали)	Сутність і організація фінансів підприємств та організацій	Фінансові ресурси (капітал) підприємств та організацій	Грошові розрахунки і грошовий оборот на підприємствах	Доходи і витрати підприємств та організацій	Формування і розподіл прибутку підприємств та організацій	Оподаткування підприємств та організацій	Фінансове забезпечення формування необоротних активів	Фінансові аспекти формування та руху оборотних активів	Кредитування підприємств та організацій	Фінансовий аналіз на підприємствах	Фінансове планування на підприємствах	Фінансова санація і банкрутство підприємств та організацій
Самостійна робота	Самостійна робота 14 балів			Самостійна робота 14 балів			Самостійна робота 14 балів			Самостійна робота 14 балів		
Поточний контроль (вид, бали)	Модульна контрольна робота 1 25 балів			Модульна контрольна робота 2 25 балів			Модульна контрольна робота 3 25 балів			Модульна контрольна робота 4 25 балів		
Сума за семестр	328, розрахунок коефіцієнта: $328/60=5,47$											
Підсумковий контроль (вид, бали)	Екзамен 40 балів											
Загалом	100 балів											

Рекомендовані джерела

Основна (базова)

1. Конституція України: за станом на 1 січ. 2017 р. / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К.:, 2017. – 62 с.
2. Господарський Кодекс: За станом на 1 січ. 2017 р. / Відомості Верховної Ради України (ВВР).- с. 144.
3. Податковий Кодекс [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://kodeksy.com.ua/podatkovij_kodeks_ukraini.htm
4. Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16.07.1999. -№996-ХІУ // Бухгалтерія. –2001. -№5(420). –29січня. –С.13-17.
5. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку України.

Додаткова

1. Бержанір І.А., Вінницька О.А., Гвоздей О.Н. Інтегральна оцінка фінансового стану підприємства // Молодий вчений. – 2018. – № 2(54), лютий. – С. 682-686.
2. Бердинець М.Д., Довгань Л.П. Фінанси підприємств підручник. – К.: «Центр учбової літератури», 2019 р. – 292 с.
3. Бердар М. Фінанси підприємств [текст] : підручник – К. «Центр учбової літератури», 2019. – 352 с.
4. Васечко Л.І. Антикризове управління як інструмент попередження загрози банкрутства підприємства // Ефективна економіка. – 2018. – № 8. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6484>
5. Васечко, Людмила Іванівна (2021) Стратегічні напрями забезпечення фінансової стійкості підприємства. European scientific journal of Economic and Financial innovation (1(7)). с. 25-40.
6. Васечко, Л., Глушак, О., Семеняка, С., Рамський, А., & Нестерова, О. (2022). Діагностика доходної частини Пенсійного фонду України методом математичного моделювання. Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice, 2(43), 157–164. <https://doi.org/10.55643/fcaptp.2.43.2022.3638>
7. Дудар А.А., Вакульчик О.М., Аналіз та оптимізація структури капіталу з метою підвищення рівня фінансової стійкості підприємства // Молодий вчений. – 2018. – № 1(53), січень. – С. 582-589.
8. Любенко Н.М. Фінанси підприємств: Навчальний посібник, Київ; ЦУЛ, 2019 р., 264 с.
9. Непочатенко О.О., Мельничук Н.Ю., Фінанси підприємств [текст] : підручник / О.О. Непочатенко, Н.Ю. Мельничук. – К. «Центр учбової літератури», 2019. – 504 с.
10. Новик І.В. Фінансова санація в системі забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства // Ефективна економіка. – 2021. – № 10. – Режим доступу: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/10_2021/85.pdf
11. Поддєрьогін А. М. та ін.. Фінанси підприємств: Підручник. – К. : КНЕУ, 2008 р.
12. Рудика В.І., Косарова І.П. Менькова Ю.В. Санація підприємства як чинник його фінансової захищеності // Економіка і суспільство. – 2017. – № 11. – С. 300-306.
13. Семчук І.В., Мазур В.Г. Шляхи підвищення ефективності управління витратами на підприємстві // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2018. – Вип. 22. – С. 544-548.

14. УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ : НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК / Н. С. АРТАМОНОВА, М. О. АКУЛЮШИНА ; МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ, ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ. - [Б. М. : Б. В.], 2018. - 116 С., [2] С. : РИС., ТАБЛ. - ПРЕДМ. ПОКАЖЧ.: С. 110-114. - ЛІТ.: С. 115-116. - ISBN 978-617-7594-01-6
15. Фінанси підприємств : навч. посіб. Частина 1 / Зенько В.В., Фурик В.Г., Вальдшмідт І.М. – Вінниця : ВНТУ, 2016. – 126 с.
16. Фінанси підприємств: навчальний посібник / [Ситник Н.С., Смолінська С.Д., Ясіновська І.Ф.]; за заг.ред. Н.С. Ситник. – Львів.: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. – 402 с.
17. ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ: ПРАКТИКУМ : НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК / С. В. НЕСТЕРОВА ; МДУ. - КИЇВ : КОНДОР, 2018. - 267 С. - ISBN 978-966-2781-86-1
18. Офіційний сайт Національної бібліотеки ім. В.І. Вернадського – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>
19. Наукова періодика України – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/portal/>
20. Офіційний сайт наукової електронної бібліотеки періодичних видань НАН України – Режим доступу: <http://dspace.nbuv.gov.ua/>

9.Додаткові ресурси

Електронний навчальний курс: <https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=17954>